

Journal of Human Rights and Peace Studies

journal homepage: <https://www.tci-thaijo.org/index.php/HRPS/index>

Ideology of gender, class, ethnicity and the (Re)-Readings of an Adventure Novel Series: An Analysis of the Novel “Phet-Phra-Uma”

การวิเคราะห์อุดมการณ์เพศ ชนชั้น และเชื้อชาติ กับการอ่านซ้ำนวนิยาย
ผจญภัย กรณีศึกษาการอ่านนวนิยายเรื่อง “เพชรพระอุมา”

ณัฐปภัสร นาคอุไรรัตน์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ประเทศไทย

Email: TT.Natpapat@gmail.com

ARTICLE INFO

ABSTRACT

Article History:

Received: 07-Feb-2022

Revised: 28-Jul-2022

Accepted: 29-Jul-2022

Keywords:

Ideology,

Read,

Re-reading

*long-term adventure
novel, Phet Phra Uma*

This research article aims to study analyze long-term novel reading behavior patterns among readers “Phet Phra Uma” at present and to study the comparative interpretation of the substance of the novel reader group is obtained from each reading. From an in-depth interview with a sample and a study of related theories about reading patterns an analysis of readers ideology and rereading. The author is Phanomthien which received the National Artist Award for Literature in .1997The results of the study found.1The pattern of reading behavior of a long-term novel of the group of readers is a middle-class readership group whose political and cultural background variables determine reading behavior with a liberal, conservative and realist political and cultural background, which is a set of ideological senses of the sample group showing that the recipient never had an empty consciousness. But the ideology set had already been forged before taking any substance. 2Interpretation of the message that the group of novel readers is obtained from each reading. First have no change in their ideological consciousness towards novel exposure on gender, class, and race that the novel presents and those who have changed their ideology towards novel exposure. The change in the perception of ideology is a very rare occurrence of the recipient of the substance. But when there was a change in the consciousness of each exposure, the more evidence that Even from the perspective of exposure, it is meaningful. Changing the perception of the audience's perception of the world can also change

บทคัดย่อ

คำสำคัญ: บทความวิจัยเรื่องการวิเคราะห์อุดมการณ์ กับการอ่าน และการอ่านซ้ำ นวนิยายผจญภัยขนาดยาว กรณีศึกษาการอ่านนวนิยายเรื่อง “เพชรพระอุมา” มุ่งศึกษาวิเคราะห์แบบแผนพฤติกรรมกรรมการอ่านนวนิยายขนาดยาวของกลุ่มผู้อ่าน “เพชรพระอุมา” ในปัจจุบัน และ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการตีความสารที่กลุ่มผู้อ่านนวนิยาย “เพชรพระอุมา” ได้รับจากการอ่านแต่ละครั้ง โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มตัวอย่างจำนวนคน การศึกษาตัวบท และใช้แนวคิดทฤษฎี / 20 ผู้เกี่ยวข้องกับแบบแผนการอ่านเป็นหลักในการวิเคราะห์อุดมการณ์ของผู้อ่าน และ การอ่านซ้ำของกลุ่มตัวอย่าง ผลการศึกษาพบว่า ”แบบแผนพฤติกรรมกรรมการอ่านนวนิยายขนาดยาวของกลุ่มผู้อ่าน “เพชรพระอุมา.1 เป็นกลุ่มผู้อ่านชนชั้นกลางที่มีตัวแปรภูมิหลังทางการเมืองและวัฒนธรรมเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมกรรมการอ่าน โดยมีภูมิหลังทางการเมืองและวัฒนธรรมแบบเสรีนิยม จารีตนิยม และ ซึ่งเป็น ชุดสำนึกอุดมการณ์ของกลุ่มตัวอย่างที่แสดงให้เห็นว่า ผู้รับสารไม่เคยมีสำนึกที่ว่างเปล่า ทว่ามีการหลอหลอมชุดอุดมการณ์มาอยู่แล้วก่อนจะรับสารใดๆ ก็ตาม การตีความสารที่กลุ่มผู้อ่านนวนิยาย “เพชรพระอุมา” ได้รับจาก.2)การอ่านแต่ละครั้ง(Re-reading) มีผู้ที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลงของสำนึกต่ออุดมการณ์ต่อการรับสารนวนิยาย “เพชรพระอุมา” ในเรื่องเพศสภาพ ชนชั้น และเชื้อชาติที่นวนิยายเล่มดังกล่าวได้นำเสนอ และผู้ที่มีการเปลี่ยนแปลงสำนึกต่ออุดมการณ์ต่อการรับสารนวนิยาย “เพชรพระอุมา” ซึ่งการเกิดการเปลี่ยนแปลงของสำนึกต่ออุดมการณ์นั้นเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นได้ยากยิ่งของผู้รับสารต่อตัวสาร แต่เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงไปได้ของสำนึกต่อการรับสารแต่ละครั้งนั้นก็ยิ่งเป็นหลักฐานให้เห็นว่า การเปลี่ยนสำนึกมุมมองต่อการมองโลกของผู้รับสารก็สามารถเปลี่ยนแปลงได้เช่นเดียวกัน

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

มีการกล่าวกันว่าคนไทยไม่ค่อยอ่านหนังสือ หรืออ่านหนังสือปีละไม่เกิน 8 บรรทัด (Bangkok Biz News, 2022) แต่ข้อเท็จจริงที่ปรากฏคือ สำนักงานสถิติแห่งชาติได้ทำการสำรวจในปี พ.ศ. 2561 พบว่าคนไทยยังคงอ่านหนังสือ และสถิติการอ่านหนังสือเมื่อปี 2561 พบว่าคนไทยยังคงอ่านและใช้เวลาอ่านนานสุด 80 นาทีต่อวัน เมื่อพิจารณาที่รูปแบบการอ่านหนังสือเล่มกับหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ พบว่าคนไทยนิยมอ่านหนังสือแบบรูปเล่มร้อยละ 88 และอ่านบนสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ร้อยละ 75.4 ซึ่งอยู่ในระดับที่ใกล้เคียงกันมากขึ้น (Kraivijit, 2019) จากข้อมูลข้างต้นชี้ให้เห็นว่า แม้ว่าเทคโนโลยีจะสามารถย่อให้หนังสือเล่มเข้าไปอยู่ในรูปแบบออนไลน์และสามารถเข้าถึงได้ง่ายขึ้นเพียงใด แต่ปฏิเสธไม่ได้ว่ายังมีผู้คนที่เลือกอ่านหนังสือประเภทรูปเล่มอยู่มากกว่า แม้ว่าพฤติกรรมของผู้อ่านจะเปลี่ยนไปเนื่องจากมีช่องทางในการเข้าถึงหนังสือในหลายรูปแบบมากขึ้น ทว่ายังมีนักอ่านบางกลุ่มที่ยังชื่นชอบกับการอ่านหนังสือเล่ม และน่าสนใจเมื่อพบว่านักอ่านบางกลุ่มยังนิยมอ่านนวนิยายขนาดยาวในรูปแบบหนังสือเล่ม โดยเฉพาะ นวนิยายเรื่อง “เพชรพระอุมา” เป็นนวนิยายผจญภัยสัญชาติไทยที่เริ่มเผยแพร่มาตั้งแต่ปี พ.ศ.2507 มีความยาวถึง 48 เล่มและเป็นนวนิยายที่ได้รับการยกย่องว่ายาวที่สุดในโลกก็เป็นหนึ่งในนวนิยายขนาดยาวที่ยังได้รับความนิยมมาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน และที่สำคัญคือไม่เพียงแต่อ่านจนจบทั้ง 48 เล่ม หลายคนยังกลับมาอ่านซ้ำเป็นรอบที่สองอีกด้วย

”เพชรพระอุมา” ประพันธ์โดยนักเขียนคนไทยซึ่งใช้นามปากกาว่า “พนมเทียน” หรือที่รู้จักกันในนาม ฉัตรชัย วิเศษสุวรรณภูมิ ชาวจังหวัดปัตตานีผู้มีความผูกพันกับเหมืองทองโตะโมะในจังหวัดนราธิวาส ซึ่งมีผู้สันนิษฐานว่า ที่เหมืองทองโตะโมะนี่เองที่เป็นแรงบันดาลใจให้ “พนมเทียน” เขียนนวนิยายเรื่องเพชรพระอุมา

มา (Sangthong, 2011) จากผลงานเขียนที่ได้รับความนิยมหลายเรื่องทำให้เขาได้รับรางวัลศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ในปี พ.ศ.2540 (Phanomtien, 2010)

การที่นวนิยายเรื่องยาวอย่าง “เพชรพระอุมา” กลับยังคงมีผู้นิยมนำมาจนถึงปัจจุบันนั้น ย่อมมีมนต์เสน่ห์บางอย่างจากเนื้อหาของนวนิยายที่ทำให้ผู้รับสาร คือ ผู้อ่านเกิดความซาบซึ้งและในอีกด้านย่อมจะได้รับอิทธิพลด้านอุดมการณ์และความคิดบางอย่างมาจากนวนิยายเรื่องดังกล่าวด้วย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเริ่มต้นด้วยการศึกษาแนวคิดเรื่อง การอ่านซึ่งเป็นปรากฏการณ์แรกที่จะใช้ในการวิเคราะห์ตัวผู้รับสารซึ่งในที่นี้คือผู้อ่าน เพราะการอ่านเป็นขั้นตอนแรกของการรับสาร การให้ความสำคัญที่แบบแผนการอ่านเป็นอันดับแรกจึงจะสามารถวิเคราะห์ได้ถึงขั้นการรับรู้และการเข้าถึงตัวสารได้อีกด้วย

แนวคิดเรื่องการอ่านซ้ำ การผลิตซ้ำอุดมการณ์ และการตีความสาร

อัลธูแซร์ (Althusser, 1970) นักคิดผู้ศึกษาแนวคิดและผลงานของมาร์กซ์ ถูกจัดเป็นนักคิดมาร์กซิสม์สายโครงสร้างนิยม (Structural Marxism) หรือพวกหลังมาร์กซิสม์ (Post-Marxism) โดยก่อนที่จะกล่าวถึงเรื่องแนวคิดการอ่านซ้ำต้องย้อนไปถึงที่มาที่ไปของแนวคิดเรื่องโครงสร้าง ซึ่งอัลธูแซร์ได้กล่าวไว้ว่า สังคมนั้นถูกดูแลด้วยกลไกของรัฐ เช่น สถานศึกษาเป็นกลไกด้านอุดมการณ์ของรัฐที่ทำหน้าที่หล่อหลอมอุดมการณ์กระแสหลักในสังคมให้เด็ก และเยาวชน ทั้งในทางตรงคือการศึกษาเล่าเรียน เรื่องศีลธรรม หน้าที่ของพลเมือง วิชาปรัชญา หรือ ในทางอ้อมคือ ผ่านการเรียนภาษา เรียนรู้ประวัติศาสตร์ และวรรณคดี นอกจากนี้กลไกทางอุดมการณ์ของรัฐยังประกอบด้วย สถาบันศาสนา สถาบันครอบครัว ระบบกฎหมาย และมีกลไกทางอุดมการณ์ของรัฐในเชิงวัฒนธรรมอย่าง สถาบันสื่อที่เผยแพร่ชุดความคิดซ้ำๆ ผ่านงานวรรณกรรมและศิลปะผ่านช่องทางการสื่อสารต่างๆ เช่นวิทยุ หรือ โทรทัศน์ ซึ่งกลไกของรัฐนั้นมีการทำงานด้วยการใช้อำนาจร่วมกับการปลูกฝังอุดมการณ์ผ่านสถาบันต่างๆ ที่กล่าวไปเพื่อดำรงไว้เพื่ออำนาจของตนเอง แต่กระนั้นก็ตีการควบคุมอำนาจของรัฐและกลไกของรัฐในเรื่องการหล่อหลอมอุดมการณ์ผ่านสถาบันต่างๆ จึงต้องมีการกระทำไว้เพราะถ้าหากปล่อยให้รัฐใช้อำนาจและกลไกได้อย่างเต็มที่ ประเทศนั้นๆ ก็จะถูกปกครองด้วยระบบเผด็จการแบบเบ็ดเสร็จ และก็จะมีการถ่ายทอดอุดมการณ์เดิมซ้ำๆ ในสถาบันที่รัฐใช้เป็นเครื่องมือ ทำให้ไม่มีการเผยแพร่ชุดแนวคิดหรืออุดมการณ์ต่างๆ เพื่อถ่วงสมดุลและเพิ่มความหลากหลายนั่นเอง

นอกจากการอธิบายเรื่องการผลิตซ้ำของอุดมการณ์โดย อัลธูแซร์ แล้วนั้น เรื่องการอ่านซ้ำก็เป็นแนวคิดต่อยอดของ อัลธูแซร์ ด้วยเช่นกัน ซึ่งการอ่านซ้ำจะพูดในความหมายเชิงการสื่อสารของผู้ส่งสาร ว่าด้วยการที่ผู้รับสารได้รับสารตัวเดิม แต่เมื่อสถาบันที่มีการบ่อนอุดมการณ์เปลี่ยนไปก็อาจมีการสร้างความแตกต่างของความรู้สึกและการตีความตัวสารด้วยชุดวิธีการคิดที่แตกต่างกันไปเพิ่มขึ้นมาด้วย ซึ่งการเปลี่ยนชุดความคิดหรือวิธีการคิดที่ต่างต่างนั้นมิได้เกิดขึ้นมาอย่างฉาบฉวยแต่ทว่าต้องใช้เวลาในการพุ่มพักและหล่อหลอมเข้าไปในตัวปัจเจก โดยผลพวงมาจากการที่ผู้รับสารมีการเปลี่ยนแปลงของชุดอุดมการณ์ในตนก็เกิดขึ้นจากตรงจุดนี้

นี้เอง ในงานศึกษาสนใจศึกษาการตีความสารจากการอ่านมากกว่าหนึ่งครั้งหรือการอ่านซ้ำของผู้่านนวนิยาย เรื่องเพชรพระอุมาเพื่อค้นหาว่าแบบแผนพฤติกรรมการอ่านและการตีความสารของผู้่านกลุ่มนี้มีความหมาย เปลี่ยนแปลงไปหรือไม่อย่างไร

เพราะการอ่านตัวสารเดิมซ้ำแต่ได้ชุดอุดมการณ์และความรู้สึกนึกคิดต่างกันไปจากครั้งแรกนั้นอาจเกิด จากประสบการณ์ หรือการเปลี่ยนแปลงของชุดความคิด ที่อาจทำให้การตีความสารเดิมต่างกันไป (Althusser, 1970) กล่าวคือ ตัวผู้อ่านแม้จะอ่านสารเดิม แต่การติดตั้งชุดความคิดที่เสมือน แบบแผนวิธีคิด นั้นได้เปลี่ยนแปลงการตีความสารไปอย่างไรบ้าง

จากแนวคิดดังกล่าวจึงเป็นที่มาของงานวิจัยที่ใช้กรอบการวิเคราะห์แบบแผนในการอ่านเพื่อศึกษา เปรียบเทียบอุดมการณ์ที่ใช้ในการตีความสารที่กลุ่มผู้อ่านนวนิยาย “เพชรพระอุมา” ได้รับความจากการอ่านแต่ละ ครั้ง โดยใช้ภูมิหลังทางการเมืองและวัฒนธรรม 3 ประเภท ได้แก่ แบบเสรีนิยม จารีตนิยม และสุขนิยมมาทำ การวิเคราะห์อุดมการณ์ที่นวนิยายเพชรพระอุมาได้นำเสนอในแง่ของ เพศสภาพ ชนชั้น และเชื้อชาติ ซึ่ง สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันของโลกที่ให้ความสำคัญกับเรื่องสิทธิมนุษยชน เสรีภาพและ ความเท่าเทียม ผ่านตัวสื่อและการเรียกร้องในพื้นที่สาธารณะมากขึ้น เช่น กระแสดิ้นขบวนและติดแฮชแท็กในสื่อออนไลน์ เรื่องการเรียกร้องความเท่าเทียมทางเพศ อย่าง #pridemonth2021 การเรียกร้องเรื่องเชื้อชาติ และ การ เรียกร้องไม่ให้เกิดการเหยียดสีผิว อย่าง #stopasianhate รวมไปถึงการเรียกร้องเพื่อความเท่าเทียมในแง่การ แบ่งแยกชนชั้นอย่างในประเทศไทยเอง

คำถามวิจัย

การตีความสารจากการอ่านซ้ำของผู้่านนวนิยายเรื่องเพชรพระอุมา ในการอ่านครั้งแรกและการอ่าน ซ้ำเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไร ผ่านการวิเคราะห์อุดมการณ์เรื่อง เพศ ชนชั้น และ เชื้อชาติ

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาการตีความสารจากการอ่านซ้ำของผู้่านนวนิยายเรื่องเพชรพระอุมา ในการอ่านครั้งแรก และการอ่านซ้ำ ผ่านการวิเคราะห์อุดมการณ์เรื่อง เพศ ชนชั้น และ เชื้อชาติ

วิธีวิจัย

การวิเคราะห์อุดมการณ์เรื่องเพศ ชนชั้น และเชื้อชาติ กับการอ่าน และการอ่านซ้ำ กรณีศึกษาการ อ่านนวนิยายเรื่อง “เพชรพระอุมา” นั้นเป็นงานวิจัยที่ใช้วิธีการศึกษาตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยที่มุ่งเน้นไปที่การศึกษาตัวผู้รับสารด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) เพื่อค้นหาแบบแผนในการอ่านนวนิยายเรื่องยาวของกลุ่มผู้อ่าน ในปัจจุบัน โดย เริ่มต้นจาก

การศึกษาเอกสาร (Documentary research) ใช้วิธีการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน ที่คัดเลือกมาจากกลุ่มผู้อ่านนวนิยายเพชรพระอุมาที่มีการอ่านนวนิยายเรื่องดังกล่าวมากกว่า 2 ครั้งขึ้นไป เพื่อที่จะสามารถนำข้อมูลวิธีการที่กลุ่มตัวอย่างได้รับรู้จากการรับสารแต่ละครั้งมาทำการวิเคราะห์อุดมการณ์ที่ผู้อ่านใช้ในการรับสารแต่ละครั้ง และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลพร้อมเขียนรายงานผลการวิจัยในเชิงพรรณนาความ (Descriptive)

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มคือ

1. งานวิจัยเกี่ยวกับนวนิยายเพชรพระอุมา

จิตรรัตน์ ปานบารุง (Panbamrung, 2015) ได้ศึกษาไว้ในงานวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งเหนือธรรมชาติในนวนิยาย เรื่องล่องไพรและเรื่องเพชรพระอุมา แล้วพบว่า สิ่งเหนือธรรมชาติที่ปรากฏในนวนิยายเรื่องล่องไพร และเรื่องเพชรพระอุมา ที่น้อย อินทนนท์ และพนมเทียน สอดแทรกไว้ในเนื้อเรื่องแบ่งเป็นสิ่งเหนือธรรมชาติที่มีชีวิต และสิ่งเหนือธรรมชาติที่ไม่มีชีวิต เป็นการศึกษาในแง่ของเนื้อหาตัวบทในนวนิยายและความเชื่อ

งานชิ้นนี้มีประโยชน์อย่างมาก โดยสิ่งที่ผู้วิจัยจะต่อยอดจากการศึกษาเรื่องนี้คือ ค้นพบว่ามีการทำการศึกษานวนิยายเพชรพระอุมาในแง่ของการศึกษาตัวบท (Text) การเปรียบเทียบเนื้อหาในนวนิยายเรื่องความเชื่อ และเปรียบเทียบกับนวนิยายเรื่องล่องไพรแล้ว ทว่ายังไม่มีการศึกษาเรื่องตัวผู้รับสาร ทำให้ผู้วิจัยนำมาเป็นข้อมูลในการเปรียบเทียบและเลือกที่จะศึกษาในส่วนของนวนิยายเพชรพระอุมาที่มีความครอบคลุมและความเหมาะสมแก่การศึกษามากกว่านวนิยายล่องไพร นอกจากนี้เมื่อผู้ทำวิจัยได้ทบทวนงานชิ้นนี้ก็ยิ่งทำให้เห็นว่านวนิยายเรื่องเพชรพระอุมามีการผลิตซ้ำทั้งในแง่ของการตีพิมพ์ซ้ำและมีผู้ทำการวิเคราะห์ในแง่ของวิจัยทางวิชาการ ทำให้ผู้ทำวิจัยมีข้อมูลที่น่าเชื่อถือในการนำมาพัฒนาต่อยอดในส่วนของการวิเคราะห์ผู้รับสารที่อ่านนวนิยายเรื่องดังกล่าวได้ด้วย

สุภารัตน์ ศุภภักดิ์รุจา (Supapakruja, 1998) ได้ทำการศึกษาเรื่อง นวนิยายแนวผจญภัย: จาก คิงโซโลมอนส์ ไมนส์ ล่องไพร ถึงเพชรพระอุมา (ภาคหนึ่ง) แล้วพบว่า คิงโซโลมอนส์ ไมนส์ ล่องไพร และ เพชรพระอุมา เป็นนวนิยายแนวผจญภัยในป่าต้องประกอบไปด้วยตัวละครหลักสองกลุ่มคือฝ่ายนายจ้างและพรานนำทาง ซึ่งมีความจำเป็นบางอย่างต้องเดินทางไปยังสถานที่แห่งหนึ่งที่ไม่คุ้นเคย ในการเดินทางจะต้องมีแผนที่หรือคนนำทาง และระหว่างเดินทางตัวละครต้องเผชิญกับอันตรายก่อนการเดินทางถึงจุดหมาย ผลการวิจัยเปรียบเทียบนวนิยายผจญภัยทั้งสามเรื่องพบว่า ล่องไพร และเพชรพระอุมา ได้รับอิทธิพลมาจาก คิงโซโลมอนส์ ไมนส์ น้อยอินทนนท์นำแนวคิดเรื่องการเดินทางเข้าไปในป่าเพราะเหตุผลบางอย่างจาก คิงโซโลมอน ไมนส์ มาเป็นแนวในการประพันธ์นวนิยายชุด ล่องไพร ส่วนพนมเทียนได้รับอิทธิพลทั้งด้านโครงเรื่อง (การเดินทางเข้าไปในป่าเพื่อหาสมบัติและตามหาคนที่หายสาบสูญ) ตัวละคร ฉากและเหตุการณ์ บทสนทนาและการจบเรื่องในการแต่ง เพชรพระอุมา ภาคหนึ่ง เป็นการศึกษาในแง่ของตัวบทวรรณกรรม

สิ่งที่ผู้วิจัยจะต่อยอดจากการศึกษาเรื่องนี้คือ เป็นแนวทางในการขยายการศึกษาตัววรรณกรรม

เพิ่มเติมว่ามีผลต่อผู้รับสารอย่างไร และการศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมดังกล่าวเป็นเพียงแค่การศึกษาที่มาของวรรณกรรม ตัวบท (Text) ทว่ายังไม่มี การนำมาศึกษาต่อในแง่ของวรรณกรรมที่ส่งต่ออุดมการณ์ และยังไม่มีการ ทำการศึกษาในส่วนของผู้รับสาร ทำให้ผู้วิจัยสามารถนำส่วนที่ยังไม่ได้ศึกษานี้มาศึกษาต่อในงานของผู้วิจัย ได้

2. งานวิจัยที่เกี่ยวกับการอ่านนวนิยาย

พรพิรุณ หุ่นรอด (Hunrod, 2016) ได้ทำการศึกษาไว้ใน พฤติกรรมการอ่าน ความพึงพอใจของผู้่าน นิยายรักโรแมนติกจีนย้อนยุค แล้วพบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้อ่านที่มีลักษณะทางประชากรด้านระดับการศึกษา มีผล ต่อพฤติกรรมด้านความถี่ในการอ่านนิยายดังกล่าวต่างกัน และ ผู้อ่านที่มีลักษณะทางประชากรต่างกันมีผลต่อ พฤติกรรมด้านระยะเวลาในการใช้อ่านนวนิยายประเภทนิยายรักโรแมนติกจีนย้อนยุค

สิ่งที่ผู้วิจัยจะต่อยอดจากการศึกษาเรื่องนี้คือ การศึกษาตัวผู้รับสารหรือในที่นี้คือต้องการศึกษาผู้อ่าน ว่ามีแบบแผนในการอ่านอย่างไร โดยสามารถนำตัวพฤติกรรมกรรมการอ่านมาประยุกต์เป็นหนึ่งในตัวแปรหนึ่งที่ทำให้ ทราบถึงลักษณะการอ่านว่าแบบแผนการของผู้อ่านเป็นอย่างไร โดยสามารถนำตัวแปรของการศึกษาผู้อ่านมาต่อยอด ศึกษาต่อได้ นอกจากนี้งานชิ้นนี้ยังเป็นเพียงการศึกษาเฉพาะ นวนิยายประเภทเดียวและศึกษาในแง่ของงานวิจัย เชิงปริมาณ การศึกษาในวิจัยเชิงคุณภาพเพิ่มเติมจะสามารถทำให้ต่อยอดและได้ข้อมูลที่ชัดเจน

ชุติมณฑน์ นันทาริยะวัฒน์ (Nantariyawat, 2015) ได้ทำการศึกษาไว้ใน ความต้องการใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจจากหนังสือนวนิยายไทย ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครแล้วพบว่า ประเภทเนื้อหาของ นวนิยายไทยที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ชอบอ่านคือ นวนิยายรัก รองลงมาคือนวนิยายสืบสวน และส่วนใหญ่มี ความถี่ในการอ่านหนังสือนวนิยายไทย 1-2 วันต่อสัปดาห์มากที่สุด มีระยะเวลาที่ใช้ 1-2 ชั่วโมงต่อการอ่าน แต่ครั้ง ช่วงเวลาที่อ่านมากที่สุดคือช่วงเวลา 21.01-00.00 น. โดยอ่านที่บ้านหรือที่พักรออาศัยมากที่สุด โดยหนังสือ นวนิยายไทยที่อ่านส่วนใหญ่ได้มาจากการซื้อเป็นเจ้าของด้วยตนเอง และเหตุผลในการอ่านหนังสือนวนิยาย ไทยเรื่องหนึ่ง ๆ เพราะเป็นแนวที่ชอบอ่าน

สิ่งที่ผู้วิจัยจะต่อยอดจากการศึกษาเรื่องนี้คือ สามารถนำมาอ้างอิงได้ว่า การอ่านในประเทศไทยนั้น ยังเป็นทางเลือกในการรับสารของผู้รับสารได้ดีแม้ว่าในปัจจุบันจะมีตัวเลือกทางเทคโนโลยีอื่น ๆ มา ตอบสนองวิถีชีวิตของผู้คนที่รีบเร่งก็ตาม นอกจากนี้ยังเป็นการต่อยอดแนวคิดในส่วนของตัวแปรของผู้รับสาร จากแนวคิดเรื่องการศึกษาผู้รับสารของ David Morley (1992) ว่าแบบแผน การอ่านของผู้รับสารนั้นมีผลต่อ การรับรู้สารอย่างมาก และการนำตัวแปรดังกล่าวมาศึกษานวนิยายเรื่องเพชรพระอุมาจะสามารถทำให้เข้าถึง การวิเคราะห์ตัวผู้อ่านได้มากยิ่งขึ้น

นลินทิพย์ เนตรวงศ์ (Netwong, 2016) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับ ภาพตัวแทน “ผู้ชายในฝัน” ในละคร โทรทัศน์แนวโรแมนติกแล้วพบว่า ถูกประกอบสร้างจากมุมมองชนชั้นกลางพร้อมการเกิดขึ้นมาของชนชั้นกลาง โดย ผู้ชายในฝันในละครโทรทัศน์ มีลักษณะของบุรุษเพศ (Masculine) แต่ก็มีมิติความเป็นเพศหญิง (Feminine) ซึ่งจะ ถูกถอดรหัส และ ตีความจากเงื่อนไขทางสังคมและวัฒนธรรม และประสบการณ์ตรงที่แตกต่างกันของผู้รับ สาร

สิ่งที่ผู้วิจัยจะต่อยอดจากการศึกษาเรื่องนี้คือ การนำแนวคิดเรื่องการอ่านมาต่อยอดในการศึกษาอ่านตัว

(Text) แต่ในที่นี้เป็นการปรับมาศึกษาเป็นวรรณกรรมประเภทนวนิยายแทน ทว่าก็ยังมีการต่อยอดแนวคิดในแง่ของการศึกษาผู้รับสารของ David Morley (1992) ที่แต่เดิมเป็นการเน้นเพื่อศึกษาโทรทัศน์มาเป็นผู้รับสารประเภท นวนิยายแทน

กรอบการวิเคราะห์

บทความนี้วิเคราะห์แบบแผนการอ่านเพื่อค้นหาการตีความสารที่ได้จากการอ่านนวนิยายในรูปแบบหนังสือเล่ม เป็นกระบวนการตีความหมายและทำความเข้าใจตัวอักษร และ ความหมายที่ซ่อนอยู่เบื้องหลังตัวอักษร และความหมายที่ซ่อนระหว่างบรรทัด โดย “แบบแผน” ประกอบด้วย 4 เงื่อนไข ได้แก่ การวิเคราะห์โครงสร้างทางสังคมของผู้รับสาร การศึกษากระบวนการรับรู้ของผู้รับสาร การศึกษาพฤติกรรมการณ์การบริโภคสื่อ และการวิเคราะห์ผลกระทบที่มีต่อผู้รับสาร โดยพิจารณาภูมิหลังทางการเมืองและวัฒนธรรม อุดมการณ์ทัศนคติทางการเมืองที่ปัจเจกบุคคลใช้ในการมองปรากฏการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน เป็นแบบแผนใช้ในการดำเนินชีวิต โดยอุดมการณ์ (Ideology) ที่ใช้ในงานนี้ ผู้วิจัยยึดแนวคิดและคำอธิบายของหลุย อัสตูแซร์ที่ว่า อุดมการณ์มีลักษณะเป็นพลวัตที่มีส่วนผสมทั้งที่เป็นส่วนจริงและจินตนาการระบบของความคิด เป็นภาพแสดงตัวแทน (Representation) ของความสัมพันธ์ในระดับจินตนาการ ระหว่างปัจเจกบุคคลกับการดำรงอยู่ที่เป็นจริงของเขาอุดมการณ์โดยทั่วไปหรืออุดมการณ์เฉพาะ (ศาสนา จริยธรรม กฎหมายหรือการเมือง) ล้วนแต่แสดงลักษณะจุดยืนทางชนชั้น (Class position) ทั้งสิ้น (Kaewthep, 2014) ซึ่งในบทความชิ้นนี้ จะใช้เป็นกรอบนิยามในการค้นหาชุดอุดมการณ์ความคิด จิตสำนึก กระบวนการปฏิบัติที่นำมาซึ่งความคิด หรือ ระบบความคิดที่ถูกติดตั้งสัญญาณที่ต้องใช้การเข้ารหัสและถอดรหัสของผู้อ่านนวนิยายดังกล่าว

อ่านอุดมการณ์ในเพชรพระอุมา

อุดมการณ์ที่ถูกนำเสนอในนวนิยาย “เพชรพระอุมา” การอ่าน และการอ่านซ้ำ

อุดมการณ์แฝงที่ปรากฏในนวนิยาย หมายถึง แนวคิด หรือ ชุดความคิดของผู้เขียนที่สอดแทรกอยู่ในตัวบท โดยในที่นี้ผู้วิจัยได้เลือกทำการศึกษาอุดมการณ์เรื่อง เพศ ชนชั้น และ เชื้อชาติ เพียง 3 อุดมการณ์ที่สอดแทรกอยู่ในนวนิยายเรื่องเพชรพระอุมา โดยที่ผู้วิจัยได้เลือกตัวอุดมการณ์ทั้ง 3 ชุดนี้มาทำการวิเคราะห์เนื่องจาก

1. สภาพบริบทของสังคมในปัจจุบันที่ให้ความสำคัญถึงความเท่าเทียมในเรื่องเพศ ชนชั้น และเชื้อชาติ และมีการเรียกร้องเรื่องสิทธิความเท่าเทียมทั้งในบริบทของสังคมไทย และ บริบทของสังคมโลก

2. ชุดอุดมการณ์ทั้ง 3 ชุด เป็นชุดอุดมการณ์ที่เกี่ยวข้องกับตัวบริบทนวนิยายที่เห็นได้ชัดเจน และ เป็นทฤษฎีผู้วิจัยได้นำมาใช้วิเคราะห์ผู้รับสารในงานวิจัยเรื่องนี้

3. แม้จะมีผู้ทำการศึกษารื่องภาษา ตัวบท ความเชื่อในนวนิยายเพชรพระอุมาบ้างแล้ว แต่พฤติกรรมและแบบแผนการอ่านของผู้รับสาร หรือผู้อ่านนวนิยายและการศึกษาเรื่องอุดมการณ์เพศ ชนชั้น เชื้อชาติ ผ่านภูมิหลังทางการเมืองและวัฒนธรรมและการอ่านซ้ำเป็นเรื่องที่ยังไม่ได้มีผู้ทำการศึกษานวนิยายเพชรพระอุมาในงานวิจัยใดมาก่อน โดยได้ยกตัวอย่างตัวบทที่มีการสอดแทรกอุดมการณ์ทั้ง 3 มาดังนี้

เรื่องเพศ

นวนิยายเรื่องเพชรพระอุมาประกอบด้วยตัวละครเพศชายและเพศหญิง ซึ่งมีความแตกต่างของจำนวนตัวละครหลักอย่างชัดเจน(ชาย10คน หญิง2คน) นอกจากนี้ทั้งเรื่องยังสอดแทรกเหตุการณ์ที่ประกอบด้วยเรื่องความรัก เพศ และความรุนแรงเกี่ยวกับเพศในหลากหลายตอน กล่าวคือการพูดถึงเรื่องเพศในนวนิยายเรื่องเพชรพระอุมานั้นมีการพูดถึงอยู่เสมอตั้งแต่เปิดเรื่องจนกระทั่งจบเรื่อง ที่ในหลายๆฉากหลายๆตอนนั้นก็มีการใช้คำบรรยายที่มีความรุนแรงทางเพศ ทั้งคำพูดและการกระทำอยู่เสมอ ซึ่งแสดงให้เห็นทัศนคติและมุมมองของผู้ประพันธ์ที่นำเสนอให้เห็นผ่านบริบทการเขียน เช่น

“คุณเห็นฉันเป็นอะไร โสเภณี ทอระบายสำหรับคุณงั้นรี?”

“เป็นอะไรไม่สำคัญ สุดแต่คุณอยากจะเป็น แต่ที่แน่ๆก็คือผมเคยขอแต่งงานกับคุณนั้นแหละ และก็ยังมึเจตนาอยู่เช่นนั้น และก็ยังมึเจตนาอยู่เช่นนั้นโดยไม่เปลี่ยนแปลง... อย่าเล่นทริคให้เสียเวลา เมย์ ผมก็บ้ำพอ ๆ กับคุณเหมือนกันนะ ในเรื่องนี้ ประเดี๋ยวกุณก็ขาเคล็ดพรงนี้เดินไม่ได้เท่านั้น”

“จะให้ฉันมีลูกกลางป่า หรือยังงั?”

“ต่อแหล! เคยบอกไว้ไม่ใช่หรือว่า ใส่ห่วง”

“ฉันหลอกคุณต่างหาก เราเดินป่ากันอย่างไม่รู้อนาคต ไชยยันต์ ไม่รู้ว่าจะได้กลับเมื่อไหร่ อย่าให้ฉันลำบากเลย โอ พลีส”

(Phanomtien, 2004, p. 6008)

กล่าวคือผู้เขียนมีการสอดแทรกอุดมการณ์ทางเพศแบบตอรองคือ แม้ว่าจะให้พื้นที่ผู้หญิงมีความสามารถมาก ในพื้นที่ของผู้ชาย มีการให้ตัวละครหญิงมีความรู้ความสามารถมาก แต่ก็ยังมีข้อจำกัดต่างๆ ไม่ให้เทียบทัดเท่ากับผู้ชาย ซึ่งสามารถสังเกตได้จากบริบทของการบรรยายฉากต่างๆ ที่มีทำให้เพศหญิงเป็นเพศรองชายเสมอ มีการใช้คำพูดต่อตัวละครหญิงในทางตำหนิติเตียน และเมื่อมีเหตุการณ์ไม่คาดคิดที่ก่อให้เกิดปัญหาก็มักจะให้มีสาเหตุมาจากตัวละครหญิง แสดงให้เห็นถึงทัศนคติแบบเน้นชายเป็นใหญ่ หรือ ปิตาธิปไตย สอดแทรกอยู่ตลอดทั้งเรื่อง

เรื่องชนชั้น

ตั้งแต่เล่มแรกของนวนิยายเพชรพระอุมา การกล่าวถึงยศ ตำแหน่งทางวิชาการ ตำแหน่งทางการทหาร มีการกล่าวถึงอยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้ยังมีตัวบทที่แสดงถึงเหตุการณ์ในเรื่องที่มีการนำเสนอให้เห็นถึงความแตกต่างของชนชั้นอยู่เสมอ กล่าวคือ การแบ่งชนชั้นทั้งฐานะ และ การศึกษา ของตัวละครต่างๆตลอดทั้งเรื่องที่มีมักแสดงให้เห็นว่ามีความต่างกัน ตัวละครที่มีฐานะ การศึกษา และยศที่สูงจะได้รับการปฏิบัติดีกว่าตัวละครที่มีฐานะต่ำกว่า ไม่มีการศึกษา หรือ มากจากชนชั้นชาวบ้าน

รพินทร์ลอบฆ่าเลื่องไปทางกลุ่มคนของเขาย่างกรีนเกรงตามคำพูดของไชยยันต์ พวกพรานพื้นเมืองเหล่านี้ ต่อให้มีฝีมือและความกล้าหาญสักเพียงใดก็ตาม

แต่ก็เป็นพวกที่ด้อยการศึกษา และมักจะหวาดกลัวระย้อยต่ออำนาจลับที่มัน
ผิดปกติไปจากธรรมชาติเสมอ

(Phanomtien, 2004, p. 4197)

ในขณะที่ในแง่ของอุดมการณ์เรื่องชนชั้นนั้นผู้เขียนก็ได้มีการแสดงความคิดเห็นต่ออุดมการณ์แฝงเรื่องนี้แบบต่อรอง ผู้ที่ไม่มีการศึกษาหรือไร้ความสามารถมักเป็นของกลุ่มคนที่ชนชั้นทางสังคมต่ำกว่า และผู้ที่มีความรู้ความสามารถจะเป็นกลุ่มที่มีสถานะทางสังคมเท่านั้น ในเนื้อเรื่องนั้นผู้ที่มีความรู้อย่างตัวละครหลักที่มากด้วยการศึกษาจะเป็นผู้ที่สามารถแก้ปัญหาใหญ่ๆ ได้มากกว่าตัวละครเสริมที่มักเป็นผู้ที่ไม่มีการศึกษาหรือด้อยการศึกษา และถึงแม้ว่าตัวละครเสริมจะมีความกล้าหาญ มีความรู้ในเรื่องเอาตัวรอดในป่ามากเพียงไหนก็ จะไม่ได้รับการยอมรับเท่ากับผู้มีความรู้ทางวิชาการจากโลกที่เจริญแล้ว

เรื่องเชื้อชาติ

ในแง่ของอุดมการณ์เรื่องเชื้อชาติ ผู้ประพันธ์ได้แสดงความคิดเห็นแบบต่อต้าน กล่าวคือ ด้อยค่าชาวต่างชาติอื่น คนต่างชาติมีสถานะเป็นคนอื่น ไม่ได้เทียบเท่ากับคนที่มาจากเชื้อชาติเดียวกัน อาจเพราะในช่วงที่ พนมเทียน ประพันธ์นวนิยายเรื่องเพชรพระอุมานั้นอยู่ในช่วงที่ได้รับอิทธิพลจากความเป็นชาตินิยมจากสังคมและระบบการปกครอง เนื่องจากพนมเทียนมีชีวิตร่วมสมัยอยู่ก่อนปี พ.ศ. 2507 ซึ่งเป็นปีที่พนมเทียนเริ่มประพันธ์เพชรพระอุมา ซึ่งเป็นช่วงที่ประเทศไทยมี จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรีและมีการใช้นโยบายส่งเสริมชาตินิยมอย่าง “ไทยทำ ไทยใช้ ไทยเจริญ” ส่งเสริมสินค้า มุ่งเน้นการพัฒนาประเทศไทย โดยคนไทย เพื่อให้เกิดความเจริญทัดเทียมกับประเทศอื่นๆ ซึ่งตัวอุดมการณ์นี้เองได้ส่งผลผ่านงานเขียนของพนมเทียนในรูปแบบของมุมมองต่อตัวละครต่างชาติในนวนิยายให้มีเนื้อหาในแง่ลบ

ผู้หญิงอย่างมาเรียอาจไม่ใช่ภรรยาที่ประเสริฐพร้อมตามทัศนคติทาง
ตะวันออกนัก แต่หล่อนมีคุณสมบัติพิเศษอันยากที่จะหาได้ในบรรดาสตรีเพศ
ทั้งหลายนั่นก็คือความเป็นเพื่อนแท้ เพื่อนตาย ที่จะไม่มีวันปลื้มหน้าเพื่อเอาตัว
รอดตามลำพังเลยเมื่อภาวะคับขันมาถึง ซึ่งคนในลักษณะเช่นนี้ทรงค่าและเป็นที่
ปรารถนายิ่งของเพื่อนมนุษย์

(Phanomtien, 2004, p. 4525)

อุดมการณ์ทั้ง 3 ประเด็นนี้จะถูกนำไปเป็นตัวแปรเพื่อทำการวิเคราะห์ในหัวข้อการวิเคราะห์แบบแผนการอ่านของกลุ่มตัวอย่างกับตัวแปรภูมิหลังทางการเมืองและวัฒนธรรมการอ่านของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิจัย

1. พฤติกรรมการอ่านนวนิยายเพชรพระอุมาในปัจจุบัน

กลุ่มตัวอย่างที่ได้ทำการสัมภาษณ์ทั้งหมด 20 คนนั้น มี
จากกลุ่มตัวอย่าง มีลักษณะทางประชากรศาสตร์ดังนี้

ในกลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน ประกอบไปด้วย

- เพศ สามารถจำแนกได้เป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ เพศหญิง 10 คน และ เพศชาย 10 คน
- ช่วงอายุ สามารถจำแนกได้เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มช่วงอายุ 20-30 ปี จำนวน 8 คน กลุ่มช่วงอายุ 31-40 ปี จำนวน 11 คน และ กลุ่มช่วงอายุ 41 ปีขึ้นไป จำนวน 4 คน
- รายได้ของกลุ่มตัวอย่าง สามารถจำแนกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ช่วงรายได้ไม่น้อยกว่า 10,000 บาท จำนวน 3 คน กลุ่มรายได้ 10,000-30,000 บาท จำนวน 11 คน และกลุ่มรายได้มากกว่า 30,000 บาท จำนวน 6 คน
- ระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างสามารถจำแนกได้เป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มการศึกษาน้อยกว่าปริญญาตรี จำนวน 4 คน กลุ่มการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาตรี จำนวน 12 คน และกลุ่มการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 4 คน
- อาชีพของกลุ่มตัวอย่าง สามารถจำแนกได้เป็น 4 กลุ่ม ดังนี้ อาชีพนักเรียนและนักศึกษา จำนวน 3 คน อาชีพราชการและรัฐวิสาหกิจ จำนวน 8 คน อาชีพธุรกิจส่วนตัว จำนวน 2 คน และ อาชีพอื่น ๆ จำนวน 7 คน

แนวคิดสำคัญที่ทำให้การรับสารของผู้อ่านหรือผู้รับสารมีความแตกต่างกันคือ ตัวแปรภูมิหลังด้านการเมืองและวัฒนธรรม ซึ่งจากตัวแปรที่แตกต่างกันนี้เองทำให้การรับรู้ตัวสารและการถอดรหัสสารในแต่ละครั้งของแต่ละกลุ่มตัวอย่างมีความแตกต่างกันออกไป โดยสามารถจำแนกกลุ่มของภูมิหลังทางการเมืองและวัฒนธรรมซึ่งเป็นผลหลักของการตีความสารได้เป็น 3 กลุ่ม ดังต่อไปนี้

กลุ่มที่มีภูมิหลังทางการเมืองและวัฒนธรรมแบบเสรีนิยม คือกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะเฉพาะในการคำนึงถึงสิทธิและเสรีภาพ รวมไปถึงมีอุดมการณ์เรียกร้องเพื่อความเท่าเทียมและความเสมอภาคต่าง ๆ ซึ่งในกรณีนี้คือผู้อ่านนวนิยายเพชรพระอุมาและสามารถรับรู้ได้ถึงอุดมการณ์ที่ผู้เขียนสอดแทรกมาในตัวบทและมีการสร้างมุมมองที่ไม่ความเสมอภาคต่อเรื่องเพศ ชนชั้น และเชื้อชาติ และกลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้ต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ไม่ต้องการให้มีการส่งต่อชุดความคิดผิด ๆ ต่อไป

กลุ่มที่มีภูมิหลังทางการเมืองและวัฒนธรรมแบบจารีตนิยม คือกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะเป็นผู้ที่เกิดการยอมรับเนื้อหาของนวนิยาย ในกรณีนี้คือ ผู้ที่รับรู้ถึงแนวคิดที่ลิดรอนสิทธิหรือชุดอุดมการณ์ที่ไม่เหมาะสมในเรื่องเพศสภาพ ชนชั้น และเชื้อชาติ ทว่าก็ยอมรับเรื่องดังกล่าวได้ อย่างมีเงื่อนไขว่า เป็นเพียงตัวบทนวนิยายมิใช่เรื่องจริงและมีความชอบธรรมของตัวบทในช่วงเวลาหนึ่ง เป็นเรื่องของจารีตที่สังคมให้การยอมรับได้

และกลุ่มที่มีภูมิหลังทางการเมืองและวัฒนธรรมแบบสุขนิยม คือ ผู้ที่มีลักษณะให้ความสำคัญต่อบังเจกบุคคลเป็นใหญ่ ซึ่งในกรณีนี้คือผู้รับสารและรับรู้ได้ถึงแต่ความบันเทิงเพื่อตอบสนองต่อตนเองเพื่อให้เกิดความสุขเท่านั้น

โดยตัวแปรภูมิหลังทางการเมืองและวัฒนธรรมจะเป็นตัวแปรที่นำไปใช้ในการอธิบายเรื่องการศึกษเปรียบเทียบอุดมการณ์ในการตีความสารที่กลุ่มผู้อ่านได้รับจากการอ่านแต่ละครั้งในหัวข้อถัดไป

และการที่นวนิยายเรื่องเพชรพระอุมา เป็นนิยายขนาดยาว ดังนั้น จึงอาจจะอนุมานได้ว่า แนวคิดเรื่องพฤติกรรมกรรมการอ่านนวนิยายผจญภัยขนาดยาวซึ่งสามารถจำแนกตามตัวแปรได้จากแนวคิดการศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริโภคสื่อ (Media Consumption) และ การศึกษาเรื่องพฤติกรรมกรรมการเปิดรับสาร (Exposure Behavior) นั้นสามารถนำมาจำแนกพฤติกรรมของผู้อ่านนวนิยายเรื่องเพชรพระอุมาได้ด้วย ดังนี้

1. ความสนใจในการเปิดรับ (Attention) กลุ่มตัวอย่างมีการสนใจในการเปิดรับสาร เป็นอย่างมากซึ่งสามารถวัดได้จากการที่มีความสามารถที่จะเข้าถึงสื่อดังกล่าวโดยมีพื้นฐานจากความสนใจในนวนิยายเพชรพระอุมา เมื่อนำแนวคิดเรื่อง Uses and Gratification approach (การใช้สื่อเพื่อความพึงพอใจ) ซึ่งเป็นแนวคิดที่อธิบายได้ว่าการเลือกเปิดรับสารที่คนเรามีความต้องการที่จะแสวงหาข่าวสารมาใช้ประโยชน์ในทางใดทางหนึ่ง ซึ่งในที่นี้กลุ่มตัวอย่างเลือกอ่านนวนิยายเพชรพระอุมาเพื่อสาระ และ เพื่อความบันเทิง นอกจากนี้ยังมีการรับสารซ้ำคือ การอ่านซ้ำ (Second Reading) เพื่อตอบสนองต่อความบันเทิงด้วยการบริโภคสื่อซ้ำ เป็นขั้นตอนในการยอมรับต่อความหมาย

2. ลักษณะการคิดไตร่ตรองขณะดู (Reflexive) สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1. ประเภทกลุ่มตัวอย่างที่อ่านเพื่อความบันเทิงแต่เพียงเท่านั้น กล่าวคือมีการไตร่ตรองถึงเนื้อหาสาระแต่เป็นเพียงเพื่อการทำใจความเข้าใจเนื้อเรื่องและตีความสารเพื่อความบันเทิงแต่เพียงอย่างเดียว และ 2. ประเภทกลุ่มตัวอย่างที่อ่านแล้วมีการถอดรหัสตัวสารที่ซ่อนอยู่ในเนื้อเรื่องและสามารถรับรู้ได้ถึงนัยยะแฝงหรืออุดมการณ์ต่าง ๆ ที่อยู่ในเรื่องนั้นอันได้แก่ อุดมการณ์เรื่องเพศ สภาพ อุดมการณ์เรื่องชนชั้น และอุดมการณ์เรื่องเชื้อชาติ โดยจะกล่าวถึงอุดมการณ์ชุดนี้ในหัวข้อถัดไป

3. ช่วงเวลาที่ดู (Temporal Organization) กลุ่มตัวอย่างล้วนใช้เวลาว่างในการอ่าน เพราะล้วนเป็นชนชั้นกลางที่มีเวลาว่างและทุนทรัพย์ รวมไปถึงความสามารถในการเข้าถึงนวนิยายดังกล่าว และเสพนวนิยายดังกล่าวเพื่อความเพลิดเพลินโดยเพราะกลุ่มตัวอย่างมีภูมิหลังทางการเมือง และวัฒนธรรมแบบเสรีนิยม จารีตนิยม และ สุขนิยมจะมีแนวโน้มเสพนวนิยายเพื่อตอบสนองต่อความต้องการในการอ่านนวนิยายเป็นสื่อบันเทิงในช่วงเวลาว่าง

4. กิจกรรมที่ทำระหว่างใช้สื่อ ในกลุ่มตัวอย่างนั้นไม่มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมกรรมการทำกิจกรรมอย่างอื่นซ้ำ เพราะล้วนแต่ให้ความสนใจกับตัวสื่อดังกล่าว เพราะเป็นสื่อที่ต้องใช้สมาธิในการอ่านเป็นอย่างมาก

2. อุดมการณ์ในการตีความสารที่กลุ่มผู้อ่านนวนิยาย “เพชรพระอุมา” ได้รับจากการอ่านแต่ละครั้ง

กลุ่มตัวอย่างมีหนังสือนวนิยายเพชรพระอุมา และมีการอ่านนวนิยายเพชรพระอุมามากกว่า 2 ครั้ง กล่าวคือมีความสามารถที่จะเข้าถึงสื่อดังกล่าวโดยมีพื้นฐานจากความสนใจในนวนิยายเพชรพระอุมา เมื่อนำแนวคิดเรื่อง Uses and Gratification approach ซึ่งเป็นแนวคิดที่อธิบายได้ว่าการเลือกเปิดรับสารที่คนเรามีความต้องการที่จะแสวงหาข่าวสารมาใช้ประโยชน์ในทางใดทางหนึ่ง อาจจะเป็นเพื่อสาระ หรือ ในแง่ของความบันเทิง ในส่วนของการอ่านนวนิยายเพชรพระอุมามากกว่า 2 ครั้งของกลุ่มตัวอย่าง เมื่อมีการนำแนวคิดเรื่องการ

เข้ารหัสและการถอดรหัสด้วยการเข้ารหัสแบบ 3 ประเภทของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ การตีความด้วยจุดยืนเดียวกับผู้ส่งสาร (preferred reading) การตีความด้วยจุดยืนแบบเดียวกับผู้ส่งสารแบบต่อรอง (negotiated reading) และการตีความด้วยจุดยืนแบบตรงกันข้ามกับผู้ส่งสาร (oppositional reading) ของสจวร์ต ฮอลล์ (Hall, 1981) มาวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามว่าเพราะเหตุใด กลุ่มตัวอย่างถึงเลือกที่จะอ่านนวนิยายเรื่องดังกล่าวแทนการเสาะแสวงหาความบันเทิงด้านอื่น หรือ เลือกอ่านนวนิยายเรื่องอื่นแทนก็พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการเข้ารหัสและสามารถถอดรหัสโดยมีนัยยะสำคัญกับตัวแปรภูมิหลังทางการเมืองและวัฒนธรรมแบบเสรีนิยม จารีตนิยม และ สุขนิยม

อภิปรายผลการวิจัย

1 แบบแผนพฤติกรรมกรรมการอ่านนวนิยายผจญภัยขนาดยาวของกลุ่มผู้อ่าน “เพชรพระอุมา”

ผู้ที่อ่านนวนิยายล้วนเป็นชนชั้นกลางที่ยังมีการอ่านนวนิยายเรื่องดังกล่าวในช่วงเวลาว่างอ่านเพื่อตอบสนองความต้องการในการใช้เวลาว่างและคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์ของกลุ่มชนชั้นของตน โดยตัวแปรของกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดวิธีการอ่านคือตัวแปรด้านภูมิหลังทางการเมืองและวัฒนธรรม โดยผู้ที่มีภูมิหลังทางการเมืองและวัฒนธรรมแบบสุขนิยม และ จารีตนิยมมีแนวโน้มพฤติกรรมกรรมการอ่านแบบการตีความด้วยจุดยืนเดียวกับผู้ส่งสาร (preferred reading) คือ ยอมรับข่าวสารโดย กลุ่มสุขนิยมมีการตีความสารด้วยจุดยืนเดียวกับผู้ส่งสารด้วยการเน้นที่ตอบสนองเพื่อความบันเทิงเท่านั้น ในขณะที่กลุ่มจารีตนิยมนั้นการตีความสารด้วยจุดยืนเดียวกับผู้ส่งสารเพราะในช่วงเวลาหนึ่ง ตัวสารมีความชอบธรรมของสังคม ในขณะที่ผู้ที่มีภูมิหลังทางการเมืองและวัฒนธรรมแบบเสรีนิยมจะมีแนวโน้มพฤติกรรมกรรมการตีความด้วยจุดยืนแบบเดียวกับผู้ส่งสารแบบต่อรอง (negotiated reading) และการตีความด้วยจุดยืนแบบตรงกันข้ามกับผู้ส่งสาร (oppositional reading) แตกต่างกันไปแต่ละอุดมการณ์ที่ผู้รับสารมี เนื่องจากตัวอุดมการณ์ของผู้รับสารนั้นมีมาตั้งแต่ก่อนการรับสารซึ่งสอดคล้องกับการอภิปรายในหัวข้อถัดไป

2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบอุดมการณ์ในการตีความสารที่กลุ่มผู้อ่านนวนิยาย “เพชรพระอุมา” ได้รับจากการอ่านแต่ละครั้ง

โดยการตีความของผู้รับสารสามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภท ซึ่งมีตัวแปรภูมิหลังทางการเมืองและวัฒนธรรมเป็นตัวกำหนด ได้แก่ 1. เสรีนิยม 2. จารีตนิยม 3. สุขนิยม ต่อชุดอุดมการณ์เรื่องเพศสภาพ ชนชั้น และ เชื้อชาติ ดังที่กล่าวไป

ผู้รับสารของนวนิยายเพชรพระอุมาเมื่อทำการสรุปผลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกจำนวน 20 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่าง สามารถจำแนกได้เป็น 3 กลุ่ม และมีความคิดเห็นต่อชุดอุดมการณ์ในเพชรพระอุมาในเรื่องของเพศสภาพ ชนชั้น และเชื้อชาติแตกต่างกันออกไป แต่เป็นตัวอุดมการณ์ที่มีมาตั้งแต่ก่อนการอ่านนวนิยายเรื่องดังกล่าว ซึ่งยากต่อการเปลี่ยนแปลงอุดมการณ์ชุดนั้น ๆ ประกอบด้วย

2.1 ผู้ที่มีตัวแปรด้านภูมิหลังทางการเมืองและวัฒนธรรมแบบเสรีนิยม (Liberalism)

จะมีชุดความคิดที่สามารถวิเคราะห์และถอดสารของนวนิยายออกมาในรูปแบบของการไม่เห็นด้วยต่อเนื้อหาในนวนิยายที่มีการสร้างชุดความคิดที่ผลิตซ้ำตัวชุดความคิดสนับสนุนให้เกิดความรุนแรง

ทางเพศที่ตัวละครชายในเรื่องกระทำต่อตัวละครหญิง กลุ่มตัวอย่างนี้จะมองว่ายิ่งมีการตีพิมพ์ข้ามนวนิยายมากครั้งเท่าใดก็เท่ากับสนับสนุนให้ผู้อ่านรับข่าวสารและส่งต่ออุดมการณ์ที่ผิดต่อไป และมองว่าพฤติกรรมหรือตัวบทของตัวละครในเรื่องนั้นก็ล้วนแต่ถูกถ่ายทอดมาจากตัวผู้เขียนนั่นเอง

ในส่วนของความคิดเรื่องการแบ่งแยกชนชั้นก็ล้วนแต่มีการสอดแทรกตลอดทั้งเรื่องถึงการสร้างชุดความคิดว่าผู้ที่ไม่มีการศึกษาก็คือผู้ที่มีชนชั้นต่ำกว่าผู้ที่มีการศึกษา และการที่มีเรื่องยครวมไปถึงตำแหน่งประจำตัวละครหลักในเรื่องก็เป็นหลักฐานที่เป็นรูปธรรมว่าการแบ่งแยกชนชั้นนั้นมีความชัดเจนในนวนิยายดังกล่าว

และในเรื่องของการแบ่งแยกเชื้อชาติที่ผู้เขียนมีการสอดแทรกไว้ในเนื้อเรื่องถึงความแตกต่างระหว่างตัวละครเชื้อชาติยุโรปกับตัวละครเชื้อชาติไทย ว่ามีความแตกต่างกันในเรื่องวัฒนธรรมเป็นอย่างมากและเปรียบเทียบตัวละครทั้ง 2 ประเภทอยู่ตลอดเวลา โดยให้ตัวละครเชื้อชาติไทยมีภาพลักษณ์ดีกว่าเชื้อชาติยุโรปเสมอ ทั้ง ๆ ที่บุคคลใดจะเป็นอย่างไรก็ขึ้นอยู่กับตัวบุคคลนั้น ๆ มิใช่เชื้อชาติ กลุ่มตัวอย่างนี้จึงมีมุมมองว่าเมื่อเกิดเป็นมนุษย์แล้วเชื้อชาติใดก็ได้มีดีหรือแย่แตกต่างกันไป และมองว่าผู้เขียนมีการแสดงทัศนคติส่วนตัวลงไปนวนิยายมากและอาจจะทำให้ผู้อ่านรับชุดความคิดที่ผิด ๆ ต่อไป

2.2 ผู้ที่มีผู้ที่มีตัวแปรด้านภูมิหลังทางการเมืองและวัฒนธรรมแบบจารีตนิยม (Conservatism)

จะมีแนวคิดต่ออุดมการณ์เรื่องเพศ ชนชั้น และเชื้อชาติในนวนิยายไปในทางเห็นด้วยกับผู้เขียนทุกประการและมองว่านวนิยายเรื่องดังกล่าวเป็นเพียงสื่อเพื่อความบันเทิงที่ถูกต้องตามจารีตของสังคมเท่านั้น ไม่ได้มองว่ามีการส่งเสริมชุดแนวคิดหรืออุดมการณ์ที่ผลิตซ้ำไปแบบผิด ๆ แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อถอดตัวสารและเนื้อหาในนวนิยายเจอในส่วนของฉากที่มีความรุนแรงทางเพศ การแบ่งแยกชนชั้น และการเหยียดเชื้อชาติ กลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้จะเกิดการตีความสารได้แต่ไม่ได้มองว่ามีผลลบแต่อย่างใด และยอมรับฉากดังกล่าวให้มันต่อไปในนวนิยายได้

2.3 ผู้ที่มีตัวแปรด้านภูมิหลังทางการเมืองและวัฒนธรรมแบบสุขนิยม (Hedonism)

กลุ่มตัวอย่างนี้จะรับรู้ตัวสารได้เพียงแต่ความบันเทิงและตีความออกมาได้เป็นเพื่อความสนุกสนานและเพลิดเพลินเป็นหลัก ไม่สามารถรับรู้หรือมองเห็นอุดมการณ์แฝงใดในเรื่องได้ กลุ่มตัวอย่างนี้จะอธิบายถึงการจดจำได้ของนวนิยายนี้ได้เพียงแต่ว่าทำให้สนุก และบันเทิงเพียงเท่านั้น

ซึ่งตัวอุดมการณ์เหล่านั้นนั้นเป็นตัวอุดมการณ์ที่มีอยู่ในกลุ่มตัวอย่างมาตั้งแต่เดิม ทว่าเมื่อมีการกลับมาอ่านตัวสื่อเดิมซ้ำก็พบว่ามีการเปลี่ยนแปลงของชุดอุดมการณ์ในการตีความตัวสาร ได้แก่ กลุ่มผู้มีภูมิหลังทางการเมืองและวัฒนธรรมแบบสุขนิยมจำนวนหนึ่งได้เปลี่ยนไปเป็นผู้ที่มีภูมิหลังทางการเมืองและวัฒนธรรมแบบเสรีนิยม ซึ่งสาเหตุที่เกิดการเปลี่ยนแปลงได้นั้นเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้มีทัศนคติบางอย่างของชนชั้นกลางที่เปลี่ยนแปลงไป มีการให้ความสำคัญในแง่ของสิทธิและเสรีภาพมากขึ้น ซึ่งเมื่อทำการวิเคราะห์ไปที่ภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่างก็พบว่า เพราะกลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้มีการได้รับการศึกษาเข้ามาทำให้เปลี่ยนมุมมองทัศนคติต่อการตีความสารเปลี่ยนแปลงไปนั่นเอง ทำให้จากเดิมที่มีการตีความสารแบบการตีความ

ด้วยจุดยืนแบบตรงกันข้ามกับผู้สังสาร (oppositional reading) แทนการตีความด้วยจุดยืนแบบเดียวกับผู้สังสารแบบต่อรอง (negotiated reading)

ข้อค้นพบจากงานวิจัย

จากงานวิจัยดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยได้ข้อค้นพบด้วยกัน 3 ประเด็นดังนี้

1. เมื่อเวลาเปลี่ยนไปนวนิยายขนาดยาวยังคงตอบโจทย์แก่นชนชั้นกลางกลุ่มหนึ่งได้ เพราะนวนิยายนั้นเป็นสื่อเพื่อความบันเทิงที่เป็นเอกลักษณ์ของชนชั้นกลาง แม้ว่าชนชั้นกลางในปัจจุบันจะมีเวลาว่างที่จำกัดและควรที่จะต้องใช้เวลาวางนั้นให้เกิดประโยชน์สูงสุดก็ตาม แต่การอ่านนวนิยายขนาดยาวของชนชั้นกลางกลุ่มนี้ทำให้เกิดคุณค่าทางจิตใจ ตอบสนองต่อความต้องการของกลุ่มดังกล่าวที่ต้องการอ่านเพื่อความบันเทิง ในแง่ของจินตนาการที่หาไม่ได้ในสังคมเมือง แม้จะมีสื่อเทคโนโลยีที่เป็นช่องทางเพื่อให้แสวงหาความบันเทิงมากเท่าใดก็ตาม

2. การอ่านของชนชั้นกลางมิได้จบลงแค่ในหนังสือนวนิยาย ทว่าการอ่านนวนิยายขนาดยาวเรื่องเพชรพระอุมา ทำให้ผู้วิจัยเห็นถึงปรากฏการณ์ที่กลุ่มตัวอย่างใช้ชุดอุดมการณ์ภูมิหลังทางการเมืองและวัฒนธรรมตีความหนังสือ ซึ่งแม้จะเป็นนวนิยายที่เป็นสื่อเพื่อความบันเทิงขนาดเล็กก็ยังคงทำให้กลุ่มตัวอย่างมีปฏิกิริยาต่อสารที่แตกต่างกันไปในการอ่านแต่ละครั้ง ซึ่งการอ่านนี้ไม่ได้จบแค่ในหน้าหนังสืออีกต่อไปแต่ยังสามารถรวมไปถึงการอ่านปรากฏการณ์ของสังคมโลกได้เช่นกัน

3. การเปลี่ยนแปลงอุดมการณ์ของชนชั้นกลางที่เกิดขึ้นได้ยากกว่าชนชั้นกลางในปัจจุบันกลับมีการเปลี่ยนแปลงอุดมการณ์ขึ้นได้ แต่เดิมชนชั้นกลางเป็นชนชั้นที่ความสะดวกสบายในการดำรงชีวิต และมุ่งเน้นที่การแสวงหาสิ่งบันเทิงเพื่อตอบสนองให้เวลาว่างของตนไม่เสียประโยชน์ แสดงให้เห็นว่ากลุ่มชนชั้นกลางมีการเปลี่ยนทัศนคติบางอย่างที่มีการให้ความสำคัญต่ออุดมการณ์เพื่อสังคมมากขึ้น ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าการหลอหลอมอุดมการณ์ต่าง ๆ แต่เดิมที่กำหนดความเป็นชนชั้นกลางได้เปลี่ยนแปลงไป การเกิดภาวะตาสว่าง หรือภาวะพบกับจุดเปลี่ยนอุดมการณ์บางอย่างของชนชั้นกลางในปัจจุบันมีผลมากต่อการเปลี่ยนแปลงอุดมการณ์ของชนชั้นกลางในปัจจุบัน

บทสรุป

โดยสรุปแล้วการศึกษาการวิเคราะห์แบบแผนพฤติกรรมกรรมการอ่านนวนิยายขนาดยาวของกลุ่มผู้อ่าน “เพชรพระอุมา” ในปัจจุบัน และ การศึกษาเปรียบเทียบการตีความสารที่กลุ่มผู้อ่านนวนิยาย “เพชรพระอุมา” ได้รับจากการอ่านแต่ละครั้งนั้น คือการย้อนไปทำการศึกษาตัวผู้รับสารที่ไม่เคยมีสำนึกกว้างเปล่า การทำการศึกษาปัจเจกที่มีสำนึกเรื่องอุดมการณ์อยู่แล้วจะทำให้เราเข้าใจถึงที่มาของความแตกต่างของปัจเจกแต่ละบุคคล เหตุผลของเบ้าหลอมที่ทำให้ปัจเจกมีภูมิหลังทางการเมืองและวัฒนธรรมแตกต่างกัน และ พฤติกรรมการรับสารของชนชั้นกลางในปัจจุบันที่เลือกรับสารเพื่อความบันเทิงอย่างนวนิยายซึ่งเป็นสื่อเฉพาะที่แสดงให้เห็นถึงลักษณะความบันเทิงเฉพาะของชนชั้นกลาง ทำให้เกิดความเข้าใจต่อการเปลี่ยนแปลงของสำนึกในชน

ชั้นกลางต่อสื่อ และ ต่อสังคมในปัจจุบัน ทว่าเนื่องจากการเลือกทำการศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างเพียงแค่จำนวน 20 คน และ ศึกษาอุดมการณ์แฝงในดวับทเพียงแค่ 3 หัวข้อคือ เพศสภาพ ชนชั้น และ เชื้อชาติเท่านั้น การทำการศึกษาเพิ่มในหัวข้อต่างๆ เพิ่มเติมเพื่อพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ให้มากขึ้นซึ่งจะทำให้เราสามารถเข้าใจถึงตัวปัจเจกผู้รับสารได้อีกในหลายๆ แง่มุมเพื่อเป็นประโยชน์ทั้งในเชิงวิชาการ และ ต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาอย่างสูง จาก รศ. ดร.สมสุข หินวิมาน อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ที่กรุณาให้คำแนะนำปรึกษา ตลอดจนปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง แม้ว่าจะอยู่ในช่วงปีซึ่งเป็นปีที่มีปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ข้าพเจ้าได้ตระหนักถึง ความตั้งใจจริงและความทุ่มเทของอาจารย์และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอบคุณตัวข้าพเจ้าที่อดทน มุ่งมานะ อุสาหะ พยายามจนสามารถสำเร็จการศึกษาได้ตามที่ตั้งใจไว้
ขอบคุณเพื่อนๆ ที่คอยให้กำลังใจเสมอมา โดยเฉพาะ ปลาทอง วิภี ที่คอยช่วยให้คำแนะนำในการทำงานวิจัย
ขอบคุณ บัน ปุณ กบ เอิร์น และอีกหลายๆ คนที่ส่งกำลังใจมาในทุกช่องทางการติดต่อ

ขอมอบส่วนดีทั้งหมดนี้ให้แก่เหล่าคณาจารย์ที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาจนทำให้ผลเป็นรูปเล่มวิทยานิพนธ์ และขอมอบความกตัญญูกตเวทิตาคุณ แต่บิดา มารดา และผู้มีพระคุณทุกท่าน สำหรับข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นนั้น ข้าพเจ้าขออ้อมรับผิดเพียง ผู้เดียว และยินดีที่จะรับฟังคำแนะนำจากทุกท่านที่ได้เข้ามาศึกษา เพื่อเป็นประโยชน์ต่อไป

References

- Althusser, L. (1970). Ideology and ideological state apparatuses. In *Lenin and philosophy and other essays*.
- Bangkok Biznews. (2022, September 30). *Khaikhō songsai Khon Thai " ān nangsu" nōi long ching ru?* [Do Thais people read the books in lower numbers?]. Bangkok Biznews. <https://www.bangkokbiznews.com/health/social/1028391>. (In Thai).
- Bangkok Royal Academy. (1979). *Thai encyclopedia* (Royal Institute Edition, Vol. 15). Prachan Printing House
- Bourdieu, P. (1989). *Distinction: A social critique of the judgement of taste*. Routledge.
- Buaklee, C. (2014). Næokhit kān' oḵbæp singphim di chī than lang samai mai [Digital Printing Design of Post Modern Culture]. *Veridian E-Journal Silpakorn University (Humanities, social sciences and arts articles)*, 7(3), 247-258. <https://he02.tci->

- thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/article/view/27456 (In Thai).
- Certeau, M. de. (1984). *The practice of everyday life*. University of California Press.
- Geraghty, C. (1996). Feminism and media consumption. In: Curran, J. Curran, Morley, D. Morley, &, V. Walkerdine (Eds.) *Cultural studies and communications* (pp. 306-322). Arnold.
- Hall, S. (1981). *Culture, media, languages*. Hutchinson.
- Hunrod, P. (2016). *Phruttikam kā ra ‘ān khwāmphungphōčchai khōng phū ‘ān niyāi rak rō mæn tik chī nōyō ‘on yuk* [The reading behavior: The satisfaction of readers of Chinese retro romance novels] [Master’s thesis, Thammasat University]. 10.14457/TU.the.2016.15 (In Thai).
- Kaewthep, K. (2014). *The ideological and ideological mechanisms of the state*. Siam Paritat.
- Kraivijit, A.. (2019). *Phon samruāt kā ra ‘ā nakha na Thai pī sōngphanhārōjhoksip ‘et chī chat khon thai ya ‘ān nangsu phæm khun pætsip nā thī tō wan* [Survey of Thai reading in 2018. Clearly, Thai people read 80 minutes more per day]. The Standard. <https://thestandard.co/poll-thai-people-read-more-80-minutes-per-day/>. (In Thai).
- Morley, D. (1992). *Television, audience and culture studies*. Routledge.
- Nantariyawat, C. (2015). *Khwām tōngkān chai prayōt læ khwāmphungphōčchai chāk nangsu nawaniyāi Thai khōng prachāchon nai khēt Krung Thep Maha Nakhōn* [Uses and gratification in Thai novels books of people in Bangkok] [Master’s thesis, Thammasat University]. 10.14457/TU.the.2015.478 (In Thai).
- Netwong, N. (2016). *Phāp tuāthæñ " phūchāi nai fan " nai lakhōn thōrathat næō rōmā* [A representative image of "The Man of Dreams" in the romantic television series] [Master’s thesis, Thammasat University]. 10.14457/TU.the.2016.960. (In Thai).
- Panbamrung, T. (2015). *Kānsuksā priāpthiāp khwām chūā kiēokap sing nūā thammachāt nai nawaniyāi rūāng lō ngō phrai læ rūāng phet phra ‘u mā* [A comparative study of beliefs about the supernatural in the novel "Long Phrai" and "Petch Phra Uma"]. *Humanities Journal (Graduate School), Ramkhamhaeng University*, 3(2), 124-133. (In Thai).
- Peirce, C. S. (1931). *Collected papers of Charles Sanders Peirce, volumes I and II: Principles of philosophy and elements of logic*. Harvard University Press.
- Phanomthian. (2004). *Petch Phra Uma* (Vol. 1-24). At Baan Wannagum. (In Thai).
- Phanomthian. (2010). *Luek Jak Lin Chak*. Kledthai. (In Thai).

Radway, J. A. (1984). *Reading the romance : Women, patriarchy, and popular literature*. The University of North Carolina Press.

Reynolds, J. W. (1994). The distribution of the earthworms (Oligochaeta) of Indiana: A case for the post quaternary introduction theory of megadrile migration in North America. *Megadrilogica*, 5(3), 13-32.

Sangthong, P. (2011). *Analytical local literature* (2nd ed.). Adventure.

Supapakruja, S. (1998). *Nawaniyai næo phachonphai : čak khing sō lom 'on mon loṅ ngō phrai thung phet phra 'u mā (phāk nung)* [Adventure Novels : From King Solomons, Mines, Long Prai to PhetPhra Uma (part one)] [Master's thesis, Chulalongkorn University]. <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/69203>. (In Thai).